

Kāpēc turēt trejus vārtus vaļā?

*Kas tā tāda diža sēta
Aiz kalniņa lejiņā –
Tai sētai treji vārti
Visi treji sudraboti.*

Par kādu sētu tiek dziedāts šajā latviešu tautasdziesmā? Atbilde nav tālu jāmeklē – mēs vakar bijām šajā dižajā, ar vakara burvības noskaņu piepildītajā sētā Naukšēnu muižas parkā, kas no svaigi smaržojošām bērzu meijām piecu ozolu ielokā celta par godu daudzcinājumam. Pie vārtiem kuplās daudzcinātāju rindas sagaidīja kokles un stabuļu skaņas. Aizdegts ugunskurs, sastājušies aplī, ziedojušs ugunij – un viss var sākties.

Robežas. Valstu, fiziskās, emocionālās, garīgās. Tām visām veltīts bija vakardienas daudzcinājums. Folkloras kopu „Vilki” un „Vilcenes”, Ineses Krūmiņas, Uģa Treides, Jāņa Kušķa, Laumas Vlasovas un Līgas Reiteres uzrunāti, stāvot maģiskajā aplī un raugoties ugunsкура liesmās, katrs varējām domāt par robežām – kāda ir to nozīme mūsu dzīvē, kā pret tām attiekties un kādēļ mūsu senči robežas turēja godā. Par to, kāpēc robežas tik svarīgas arī šodien, kad visapkārt tiek runāts par robežu nojaukšanu un globalizāciju.

*Man pieder tēvu zeme
Ar visiem līdumiem,
Man pašam kungam būt,
Man pašam arājam.*

Latvietis vienmēr ir sīkstī turējies pie savas valsts robežas. Svešiniekiem ne no laba prāta esam atvēruši tikai fiziskās robežas, bet garīgās – tās nekad. Kamēr turam svētas dainas un senču tradīcijas, kamēr balstāmies uz šiem stingrajiem tēvutēvu celtajiem pamatiem, tikmēr mūsu valsts robežas ir drošībā. Kādēļ ceļam sētu? Lai atdalītu savu pasauli no svešās, lai koptu un lolotu savu stūrīti zemes virsū. Latvietis vienmēr ir sūri strādājis. Ar savu darbu atpircis zemes no vācu muižniekiem, izsūtīts svešumā, atgriezies un sācis darbu no jauna. Savas sētas, savas robežas kopšanu. Bet, par spīti visam, latvieša namdurvis vienmēr atvērtas ciemiņiem, atvērtas labajam.

*Pilna sēta vītolīņu
Sudrabiņa lapiņām
Vai te bija Dievs dziedājis
Vai tie mani bāleliņ?*

Ne velti mūsu daudzcinājuma vietas sētai treji vārti. Vieni Saulei, vieni Mārai, vieni Dievam. Un vakar viņi visi trīs

Dienas norise

Piektdiena, 3. jūlijs

- 7:30 Sarunas ar savu ķermeni
- 9:00 Brokastis
- 9:40 TV 3x3 Ziņas
- 10:00 Rīta ievirzes
- 13:00 Pusdienas
- 14:00 Pēcpusdienas ievirzes
- 16:00 Brīvbrīdis / Ieviržu vadītāju sanāksme (skolas zālē)
- 16:30 Pievakares aktivitātes/
Apvārnis: Saruna ar Unu Sedlenieci par Latvijas kultūras kanonu
- 18:30 Vakariņas
- 19:30 Venta Zilberta klasiskās mūzikas koncerts (kultūras namā)
- 21:00 Vakara dziesma, vakara pasaciņa (pie kultūras nama)
- 21:30 Vakara viesis: Saruna ar Andri Tomašūnu “Latvija II pasaules karā-bildēs” / Danči
- Vakarā:** Nīkšana, Zolītes turnīrs

atnāca. Pie 3x3niekiem, lai izlietu savas svētības un gudrības dāvanas, lai radītu to īpašonoskaņu, kāda ir tikai daudzcinājumā. Ja turēsim arī savas ģimenes sētā trīs vārtus vaļā, viņi pie mums atnāks. Laima, lai lemtu un noteiktu likteni. Māra, lai palīdzētu saprast, kā dzīvojam savu dzīvi. Dievs, lai dotu mūsu darbiem svētību.

*Dod, Dieviņ, dodamo,
Es saņemšu ņemamo.
Es saņemšu ņemamo
Ar abām rociņām.*

Kas šovakar dosies uz pirti, lai atceras Līgas Reiteres teikto par pirtiņu - radību vietu, kur paliekam kaili kā tikko radīti – bez drēbēm, ar kurām esam pieraduši norobežot savu ķermeni no pasaules. Bez robežām. Lai mazgātos atkal balti un tīri – ne tikai miesā, bet arī garā. Dzīvojam pasaulē, kur mūs vada Dievs un Laima. Pratīsim otram palīdzēt grūtā brīdī, ļaudami viņiem pašiem palikt saimniekiem un saglabājot savas robežas.

Dienas jautājums

KĀDAS IR TAVAS SAJŪTAS PĒC DAUDZINĀJUMA?

Baiba Kranāte:

Man ļoti patīk šādas lietas, kopīgi rituāli. Bija ļoti liela saskaņotības, kopības sajūta. Šis daudzīnājums personīgi man bija savā ziņā kompensācija. Vasaras saulgriežos man neizdevās kolektīvi kurināt ugunsroku, bet ar nedēļas nobīdi piedzīvoju to šeit.

Biju daudzīnājumam gatavojusies - gan garīgi, gan arī fiziski. Paņēmu no mājām savas dzintara krekles, kā arī tpašo jostīņu ar latviešu rakstiem.

Ilgā Brodere:

Tik latvisku noskaņu spēj radīt tikai šāda veida pasākums. Iepriekš tik dziļi latviskos notikumos nebiju bijusi, vairāk ir bijusi saskarsme ar folkloras kopām un Dziesmu svētkiem. Daudzīnājums radīja ļoti dziļas sajūtas - gan dvēselei, gan garam. Viss bija ļoti atbilstoši.

Prieks, ka daudzīnājumā aktīvi piedalījās tik daudz jauniešu. Tikai šādā ceļā - nododot viņiem latvisko, savas zināšanas un tradīcijas - mēs spēsim saglabāt savu tautiskumu.

Inguna Killo:

Prieks, ka bija izjūtama sētas sajūta no zaļajām bērzu meijām, ka varēju iziet caur trejiem vārtiem. Ļoti patika, kā mums visiem kopā skanēja dziesmas - šeit ļoti palīdzēja pats kodols - folkloras kopas "Vilki" un "Vilcenes".

Bija tik skaisti stāvēt, skatīties ugunsruka liesmās un domāt par savu zemi, par robežām.

Ļoti būtisks šķita Ineses Krūmiņas teksts par latvieša sakopto sētu. Te uzreiz aizdomājos par savu sētu, par to, ko varētu uzlabot un darīt citādāk. Pēc daudzīnājuma palika cerības un piesātinājuma sajūta.

Liene Straupe:

Daudzīnājums manī nesa mieru, sakārtotību. Priecēja lielā kopības izjūta, stāvēt aplī ar pārējiem dalībniekiem. Labi, ka mums, latviešiem, šādas tradīcijas vēl joprojām tiek saglabātas.

Ģimene

Matuseviči uz 3x3 nometni braukuši pārvērtēt vērtības

Rīdzinieku Matuseviču ģimene uz nometni ieradusies pateicoties mamma Karīnas kolēģes Ligitas Rozes saistošajiem stāstiem par 3x3 nometni. Turklāt pagājušais gads visai ģimenei bijis ļoti saspringts, nav bijis laika un iespēju visiem pabūt kopā. Tāpēc nolemts, ka visi kopā - mamma Karīna, tētis Artūrs un viņu dēli Indars un Liards - vasarā brauks uz 3x3 nometni pārvērtēt vērtības. Lai atbrauktu uz nometni, viņi pusgadu krājasītē krājuši "gotiņas" (2 latu monētas). Jautra izvērtusies viņu ierašanās nometnē. "Mēs uz nometni atbraucām pirmie un nometnes vadītāja Daiga, mīļi smaidot mūs, sagaida un iesauca "Jūs esiet Zvirbuļi!". Teicām, ka nē un samulsām, bet tādu pašu samulsumu manījām arī Daigas sejā. Dodoties iekārtoties, spriedām, ka par zvirbuļiem šeit droši vien sauc visus jauniņos, kas uz nometni ierodas pirmo reizi. Kad Artūrs šo versiju nākamajā dienā stāstīja Daigai, gardi smējāmies visi," par saviem pirmajiem iespaidiem nometnē stāsta Matuseviči. Nometnes vadītāja bija domājusi, ka ieradusies cita ģimene ar diviem puikām, kur mammai uzvārdā Zvirbule.

Vecākais dēls Indars jau divās pirmajās dienās bija paguvis nokalt trīs gredzenus, no koku zariem uzbūvēt telti un sadraudzēties ar citiem puikām. Arī Liardam nometnē nav garlaicīgi, jo 1/2X1/2 daudz dažādu darbiņu darāms.

Karīna un Artūrs no rītiem kopā dodas uz ģimeņu semināru, jo viņu mērķis ir gūt jaunas atziņas, kā labāk tikt pāri šim sarežģītajam laikam. "Pirmajā dienā seminārā dzirdētais bija tik aizkustinošs un patiess, ka skudriņas skrēja pa ķermeni," savus iespaidus raksturo Karīna. Viņa atzīst, ka cilvēki neprot sarunāties,

neprot izteikt savas jūtas, nespēj saskatīt labo un tikai gaužas par visu, ko vien var iedomāties. "Tagad vērtīgākais ir tas, kurš vairāk bēdājas, kuram vairāk sāp, bet prieka, optimisma un pozitīva skata uz dzīvi pietrūkst. Liela daļa vainas jāuzņemas arī medijiem, kuri kultivē šo negatīvisma auru, kas neļauj sasparoties un mainīt dzīvi. Ir jāspēj saskatīt vērtību komunikācijai vienam ar otru, ar bērniem, ar darba biedriem," uzskata ģimene. Pēcpusdienā Artūrs apmeklēja ievirzi "Vide un daba". "Ir ļoti interesanti un jautri kopā ar ievirzes vadītāju Daini Ozolu. Ikdienā jau tik dziļi mežā reti kurš iet, bet mēs esam izstaigājuši pa visādiem brikšņiem, kur vien var izlīst cauri, un, pateicoties vadītājam, pamanījuši to, ko citkārt ne ievērotu, ne zinātu, kur skatīties," atzīst Artūrs. Nometne ir arī lielisks veids, kā iepazīt Latviju. Matuseviči atzīst, ka Vidzeme viņiem ir maz zināma, tāpēc nometnes laikā var izziņāt Naukšenus. Karīna priecājas, ka vietējie cilvēki ļoti labvēlīgi izturas pret nometnes dalībniekiem. "Ir tik jauki, ka viņi mūs pieņem ar tādu labvēlību. Ir patīkami pasveicināt no rīta zāles plāvēju vai sētnieci, jo viņi mūs zina, mūs te neuztver kā caurbraucējus, uz kuriem vērts lūkoties ar aizdomu pilnu skatienu. Tas ļoti iepriecina un iedrošina," piebilst Karīna.

Mamma priecājas, ka puikas viņu danču vakarā izdancinājuši. "Danči ir laba lieta, to nometnē esmu atklājusi," atzīst Karīna. Matuseviču vaļasprieks ir teātra spēlēšana, ko viņi jau vairākus gadus dara Salaspils amatiereteātrī, ko vada režisore Edīte Neimane.

Jānis

Daiga

Robeža starp pēdu un zemi

Kad ienāku klasē, redzu dalībniekus ar noliektām galvām. Dzirdu - kāds sit ar āmuru, ka pašai jāsalecas. Kāds dedzina, un degunu kutina ļoti aizdomīga aroma – svilstoša āda. Ne īsti laisties, ne īsti palikt. Paskatos - pamats zem kājām nedeg, apavi ir. Iepazīšanās vakarā ievirzes „Ādas apstrāde – apavi” vadītāja Agrita Krieviņa teica: „Ja ir ko kājās vilkt, pie manis lai nenāk. Mēs taisīsim robežu starp pēdu un zemi”. „Robežtaisīšana” Agrita pieķērusies Gaujienas nometnē 1997. gadā. Sākumā tas esot bijis tāds dūriens tumsā, kas nu „sašūvis” kopā daudzus krikumiņus – zināšanas, prasmi, pieredzi - par ādas apavu gatavošanas māku.

Pieņemu, ka visiem pārējiem kājas plikas, jo kāds ducis dalībnieku griež, dur, šuj vai dedzina – darina robežu. Dažāda izmēra ādas gabali, svaigi un krietni panēsāti apavi kā iz sendienām izkāpuši ir izlikti uz galdiem, gaida, kad tos izvedīs pastaigāties. Vesela kolekcija unikālu pēdas siluetu stāsta, ka ne viens vien dalībnieks še ir bijis un, Agritas atbalstīts un vadīts, ticis pie sendienu kurpju, zābaku vai pastalu pāra.

Kad tikai iepīkstos, ka varētu pamēģināt,

nokļūstu pati savās izliktajās lamatās un ķeros pie darba.

Pēdas apvilšana, lai iegūtu vajadzīgo izmēru. Apava modeļa izvēlēšanās, piegrieztnes zīmēšana, zoles un apava virsas piegriešana. Kā grāmatā stāv rakstīts: „Kurpju virsas izgriešana prasa lielu akurātību un prasmi iedalīt piegrieztņi uz materiāla tā, lai pēc iespējas mazāk to izlietotu.” (I.P.) To, pēc ievirzes vadītājas vārdiem saprotu, ir grūti nokontrolēt un katram jau ir sava izpratne par ekonomiju. Tā arī sanāk, ka atelpas brīžos starp ierādīšanu, „iebakstīšanu”, un kļūmju novēršanu Agrita darina rokas sprādzes no zoļādas atgriezumiem. (Un ne tikai Agrita.) Griešana pati par sevi izklausās ļoti vienkāršs process, bet izrādās – ne! Zoļāda - bieza. Roka - trīc. Nazis - ass. Līnijas - liektas. Izelpā – griež. Uh... Ar to viss tikai sākas. Caurumu duršana ar īlenu, šūšana ar ievaskotu diegu. Tas ir ārējs process, bet iekšā manī kāds saka: „Mīlīši, tas ir darbiņš vīru spēcīgajām rokām.” Neskatoties uz to, nometnes beigās deviņi pāri ādas apavu nāks ļaudīs atrādīties kā robeža starp pēdu un zemi.

Sandra

Mēs bildēs

Vides pētnieki iepazīst Naukšēnu apkārtni - apstaigā mežus, izlodā krūmus, izstaigā pļavas un arī upes piekrasti nesmādē

Skaņu ierakstu studijā visu nedēļu skan dziesmas, ģitāras un dzeja - top Naukšēnu 3x3 mūzikas disks!

Aptuveni 15 "cīruļi" katru rītu pusotru stundu pirms brokastīm Baibas Kranātes vadībā izvingrinās, izstaipās un runājas - lai gars nonāktu saskaņā ar ķermeni

Kārlis

Apvārsnis

Daudzšķautņainā vides politika

“Stāvoklis Latvijā ir labāks kā vidēji Rietumeiropā” un “mēs nevarēsim sasniegt no Briseles mums uzdotos mērķus”- tik radikāli pretēji viedokļi izskanēja trešdienas Apvārsnī par vidi Latvijā.

Nometnes dalībnieki Rolands Auziņš, Dabas aizsardzības pārvaldes ģenerāldirektora vietnieks Reinis Ceplis, Sadzīves atkritumu apsaimniekošanas organizācijas “L&T” direktors Dainis Ozols, Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta ģeologs Uģis Sarma, Ekonomikas ministrijas Enerģētikas departamenta direktora vietnieks, piedāvāja savu redzējumu uz stāvokli savās nozarēs.

Rolands Auziņš uzskata, ka Latvijā “daba ir aizsargāta labā līmenī” un esošais īpaši aizsargājamo teritoriju tīkls, lai arī procentuāli platībā nedaudz zem Eiropas vidējā līmeņa, veiksmīgi pilda savas funkcijas.

Naukšēni ietilpst Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta teritorijā, un tādēļ šeit īpaši uzsvērta nepieciešamība sabalansēt

cilvēka darbību un vides aizsardzību. Andris Ozoliņš, kura darba pienākumos ietilpst gan dzīvās, gan ģeoloģiskās dabas aizsardzība šajā apkārtnē, aicināja īpaši pievērst uzmanību ainavas aizsardzībai.

Iespējamās pretrunas starp ainavu un dabas aizsardzību un cilvēku ekonomiskajām vajadzībām svēra gan atkritumu apsaimniekotājs Reinis Ceplis, gan enerģētiķis Uģis Sarma, un no viņu abu puses skanēja brīdinājumi par lielajiem finansiālajiem un gribas ieguldījumiem, kas nepieciešami lai izvēlētos un ieviestu videi un sabiedrībai visdraudzīgākos tehniskos risinājumus mūsu vajadzību nodrošināšanai.

Lai arī Apvārsnis plānotās stundas vietā ieilga divtik ilgi, viens cēlonis vai risinājums Latvijas vides problēmām tā arī netika rasts. Līdzīgi kā enerģētikā, kur, kā Uģis Sarma uzskatīja, vispragmatiskākā pieeja ir izmantot pēc iespējas dažādākus enerģijas avotus, arī vides politikai ir jābūt daudzšķautņainai un vispusīgai.

Mēs bildēs

Zāļu sievas galds ar ārstniecisko augu paraugiem nepaliek brīvs ne uz brīdi - vienmēr atrodas kāds mācīties gribētājs

"Lecam pa jaunam, lecam pa vecam" - sporta zālē batuts iemantojis vislielāko popularitāti

Vietējo atvestās zemes nometnieki izķer viens divi. Katram jau kaut ko uz kārā zoba gribas!

Ievirzes

Lieta, par kuru silst sirds

Patīkamas tirpiņas jūtu. Sievietes pasaulē esmu, kur kopā ar Laimiņu mūža rakstam rakstu raksta. Josta. Dzīves plūdums. Ritms. Robeža.

Ptītā grozā kā šupulī krāsainas dzijas kamoli. Viens otram blakus, bet katrs pats par sevi bez apdvēseļota ritma un kārtības, gaida savu laiku, lai radītu harmoniju un līdzsvaru starp diviem pretējiem spēkiem.

Ineses Krūmiņas vadībā ievirzes „Senās tekstilijas” dalībnieces apgūst seno aušanas prasmi ar celiem, kuru jau aizlaikos izmantoja jostu, apaudu, grožu darināšanai.

Celi ir tādi mazi 5-7 cm lieli kvadrātveida „galdiņi” ar četriem apaļiem caurumiem stūros, kurus, lai neapjūktu, tehniskajos zīmējumos apzīmē ar alfabēta burtiem A, B, C, D. Sendienās tie ir bijuši no koka. Arheoloģiskajos atradumos ir atrasti arī maziņi, bronzas celi, kurus, iespējams, izmantoja kā piederības vai augstas meistarības zīmi. Mūsdienās tos gatavo no 1-1,5 mm bieza, stingra kartona, kas diezgan ārti nolietojas, un no vecajām bankas, telefona kartēm, kam ir pateicīgs izmērs, labas kvalitātes, izturīgs materiāls (vēlams izmantot nederīgās).

Pirms ķerties pie jostas, tiek zīmēts tehniskais zīmējums, kurš izskatās pēc slepenas sistēmas, kurā ar cipariem apzīmē vajadzīgo ceļu skaitu, ar speciālajiem apzīmējumiem diega krāsu un bultiņām vērsšanas virzienu.

Vienkāršākajām jostām bez ielasītā raksta svarīgākais, atbildīgākais process ir savēršana celos, kura laikā vēlams nenovērsties un neļauties būt traucētam no ārpusaules. Ievirzes dalībnieces krāsas savā pirmajām jostām izvēlas pēc iekšējās patīkšanas, kas reizēm daudz var pastāstīt par pašu darinātāju, un vietu, no kurienes viņas nākušas. Pēc savēršanas sākas kārtošanas jeb tā saucamais ķemmēšanas process, tad Inese visus “piesien” un, ja dzirkstelīte – man tas patīk, es to darīšu - iedegas, tad uz ilgu laiku.

No malas raugoties, pats aušanas process ir vienkāršs un veicas kā smērēts, bet rezultāts – izturīgs, pamatīgs un skaists. Jostas ar ielasīto rakstu prasa milzu pacietību un laiku. Dižākajām noaustais 1 cm ir prasījis 1 stundu, un tas nav par grūtu, jo Inesei tā ir „lieta, par kuru silst sirds”.

Sandra

Koklēs pat „neko spēlēt”

Koklēt var jebkurš. Folklorā nevienu neatgrūž. Man negribējās noticēt šim Koklēšanas un stabulēšanas ievirzes vadītājas Andas Ābeles apgalvojumam, taču jātic vien ir. Jo Andai ir liela pieredze koklēšanas mācīšanā gan 3x3 nometnēs, gan savā folkloras kopā „Laiva”. Šis apgalvojums pamazām pierādās arī mūsu nometnē, jo vai gan varētu domāt, ka tās kokļu melodijas, kas vakar skanēja Daudzinājumā, bija iesācēju, kuri mācījušies tikai trīs rīta ievirzēs, radītas?

Tik vienkārši jau tas, protams, nav ne katram pašam, ne vadītājai. Vakar, kad apciemoju ievirzi, neviens ar mani nerunāja. Tik aizņemti visi bija ar notīm un koklēm! Sadalījās divās daļās – ar vienu strādā Anda, ar otru – viņas palīdzē Inā, kas ir arī viņu mazās kopiņas stabulētāja. Tik daudz šajā laikā jāpagūst – gan Daudzinājumam jāsaņem, gan nometnes diskam „jāierakstās”, gan vēl, piemēram, vienā dienā bijis ar šupuldziesmu jāmidzina Madaru, jo citādi mazā brēkule nav ļāvusi tētīm tikt pie kokles.

Ievirzē sanākuši dažāda vecuma dalībnieki ar dažādu iepriekšējo pieredzi. Rasmai Lodziņai ir pieredze klavierspēlē, arī Ugis Treide, dziedot „Vilkos”, ir ar mazliet pieredzi. Zīta Zvirbule, viena no Zviedrijas „spīganām”, atzīst: „Tādā apjomā te iet,” un cītīgi mācās, kamēr pirksti jēli. Arī jaunākie

koklētāji – deviņgadīgais Ēriks Kristsons un 12-gadīgās Emīlija Māra Antona un Andra Dora Davidone ir cītīgas un talantīgas skolnieces. Pirmajā dienā viņu pulciņā bijusi arī Kristīne Lapuha, viņas instruments bija stabule.

Vadītāja Anda prot šo dažādību salikt kopā un katram iedot zināšanas. Sākuši ar to, ka pa vienai notij izspēlējusi melodijas, tad spēlējusi notis un reizē likuši trīs akordus, turpinājuši vēl sarežģītākas lietas. Daži dalībnieki bijuši tik uzcītīgi skolnieki, ka ņēmuši kokli līdz pat vakarā uz istabiņu, lai mācītos. Rezultāts noteikti būs labs, citādi nemaz nemēdz būt, pārliecināta Anda. Kāds būs iemācītais repertuārs, to vēl nevarēja pateikt, bet atklāja, ka viņai padomā esot kāda reta Jāņu dziesma no Valkas rajona un arī kāda Nauksēnu melodija. Iemācīšot arī „neko spēlēt”, kas nozīmējot spēlēt kokli ar abām rokām, improvizējot un pašiem sacerot melodiju ar vienu noti pavadījumā.

3x3 nometnēs apgūtais ir svētīgs sākums, kas turpmāko dzīvi var darīt interesantāku. Gan ikvienam pašam tālāk pilnveidojot apgūtās prasmes, gan saglabājot kontaktus un tiekoties un darot kopīgas lietas arī citreiz un citur. Ir 3x3 nometņu mācekļi, kas turpina sadarboties ar Andu viņas folkloras kopā, ir tādi, kas ik pa laikam satiekas kādos kopīgos projektos.

Rasma

Atjāja otec Janisa baltā zirgā

Vakara viesi vakar bija Lauma Vlasova un Kārlis Rokpelnis jaunākais. Viņi stāstīja par Pirmajiem Viskrievijas latviešu dziedāšanas svētkiem, kas 19.-21. jūnijā notika Baškīrijā, Baškortostānā. Lauma ir Krievijas latviešu kongresa priekšsēde un bija svētku koordinatore, Kārlis tai laikā bija Krievijā un arī iesaistījās Līgo svētku danču organizēšanā.

Latvieši, kas dzīvo Krievijā, turp nonākuši trīs ceļos. Pirmie – veclatvieši, kas 19. gadsimta vidū izbrauca zemes meklējumos. Otri – represētie. Trešie – padomju laikā paši turp aizbraukuši. Krievijas latviešu dziesmu svētkos Baškīrijā piedalījās galvenokārt veclatviešu pēcteči. Svētki notika divas dienas: pirmajā bija sadziedāšanās svētki, kuros piedalījās 140 latviešu kolektīvi no visas Krievijas un viesi – Romāna Vanaga vadītais jauno diriģentu koris, Latvijas Universitātes pūtēju kvintets, Saldus rajona Druvas deju kolektīvs un baškīru koris. Otrajā dienā – Līgo pasākums, uz kuru sabrauca aptuveni 3000-4000 cilvēku – gan latvieši, gan baškīri.

Lauma stāstīja, kā bijis svētkus organizēt. Kad pirms trim gadiem Krievijas latviešu valdes sēdē radusies doma par latviešu dziesmu svētkiem, viņa tikusies ar Baškīrijas izglītības un kultūras ministriem, viņiem tas patīcis. Solījuši atbalstīt. Arī Latvijas valdība solījusi atbalstu, taču galā Latvijas atbalsts bijis vien 5000 latu lielumā. Baškīrija latviešu, kas viņu teritorijā ir tikai 0,2% no iedzīvotāju skaita, svētkiem piešķīrusi piecreiz vairāk. Bet līdz ar to prasīta arī pilnīga kontrole pār šiem pasākumiem.

Dziedāšanas svētkos Laumai tomēr izdevies daļēji pārliecināt baškīru funkcionārus, ka nevajag no diviem tīrasiņu suņiem taisīt vienu kranci: latviešu Līgosvētki nav baškīru Sabantujs. Svētku organizatoriskā puse gan bijusi baškīru ziņā, un viss bijis izdarīts pa skaisto: visi sagaidīti, izvadāti, mošejas un sētas pārkrāsotas, baškīru skolēni ar ziliem transparentiem gājienā nolikti, galdi kā latgaliešu kāzās, jaunas gulņas sataisītas un jauni palagi sagādāti. Taču, lai netiktu klāt latviešu svētku mākslinieciskajai pusei, Lauma pati tautas tērpā vadījusi pasākumu (gan kopā ar diviem citiem vadītājiem – krievu un baškīru tautas tērpos). Lauma runāja latviski, un tas funkcionāriem nepatika. Prasījuši, lai tulko dziesmu nosaukumus krieviski. Kad Lauma iztulkojusi „Lecam pa vecam, lecam pa jaunam”: „Starij kozjol, idjom poprigats”, šiem nepaticis, bet „Bēdu manu lielu bēdu” tulkojums galīgi nepaticis. „Kakaja beda?!” Līkuši mierā.

Taču ar Līgo svētku svinēšanu gan tik labi negājis. Tas bijis teatralizēts masu pasākums, ko veidoja un rādīja baškīri, un tā drīzāk izklausījās pēc parodijas par Jāņu tēmu. Izplautā pļavā pie ezera uzceltas jurta un trīs balžu mājiņas – krieviem, čuvašiem, baškīriem un latviešiem katram sava. Pie latviešu mājas staigā vista ar cājiem, svaigās dobēs iestādīti kāposti un pujaenes, sēž kundzīte ar vērpjamo ratiņu. Pār kalnu atjāj „otec Janisa” baltā zirgā, aizkur ugunsgrū, kopā ar meitām met vainagus ūdenī. Vainagi aizpeld, bet divus speciāls mehānisms sadzen kopā. Ar to meitu Janis aizpeld plostā uz salu, no kurienes gaisā šaujas salūts – papardes zieds. Apmēram tā. Pēc tam bijis paredzēts, ka Saldus dejotāji vadīs latviskos dančus. Talkā nācis Rokpeļņu Kārlis, bet, kā pats atzīst, maz kas no tā visa sanācis.

Latviešu sadziedāšanās svētki un Līgo svētki jo īpaši, latviešiem bija nojaukti. Un, kā izrādās, vislielākā mērā to izdarīja pati Latvija ar Valsts prezidenta kundzes Lilitas ierašanos. Lauma visādos veidos mēģinājusi Valsts kanceleju atrunāt no šāda soļa, jo, zinot, cik pārspīlētā vērienā šādi oficiāli viesi tiks uzņemti Baškīrijā, kādi drošības un citi pasākumi tiks veikti, bijis paredzams, ka latviešu svētku ideja tiks sagrauta. Tā arī notika. Plus vēl viešņas īpašās vēlmes. Svētku dalībnieki tautas tērpos 42 grādu karstumā gaidīja kundzi divas stundas. Par kundzes ēdināšanu rēķini 1000 dolāru vērtībā tika piesūti jau tā pieticīgajam Latviešu kongresa budžetam.

Bet baškīriem pašiem viss ļoti patīcis, bijusi liela televīzijas un preses uzmanība. Bet vai latviešu iecerētie mērķi sasniegti? It kā jā – latvieši sabrauca, satikās, sadziedājās. Lauma saka, ka Krievijas latviešu sadziedāšanās svētki nav salīdzināmi ne ar Latvijas, ne Amerikas vai Austrālijas latviešu dziesmu svētkiem. Taču latviešiem, kas piedalījās, tas bija liels pozitīvs pārdzīvojums. Tie lielākoties ir cilvēki, kas uz Latviju netiek, un viņi atzinuši, ka beidzot jutušies kā līdzvērtīgi latvieši.

Tas, ko un kā viņi izdarījuši, bijis labākais, kas bijis iespējams. Taču otrreiz Lauma ne uz ko tādu neparakstītos.

Tāpat laikam beigušies sapņi par 3x3 nometni Krievijā. Lauma stāstīja, ka 1998. gadā bijuši plāni to rīkot tieši Baškīrijā. Taču arī toreiz uznākusī krīze visam pārvilka strīpu pāri. Un ir vāja cerība, ka šie sapņi varētu kādreiz atdzimt.

Rasma

Mēs bildēs

Tveicīgajās dienās nometnieki veldzi meklē Rūjas upē. Kas drosmīgs un pārgalvīgs, dziļajā upē uzdrošinās lēkt arī no blakus augošajiem kokiem

Mūsu jaunie un skaistie - 1/2x12 ievirzes dalībnieki

Jaunie koklētāji apgūst instrumenta spēlēšanas prasmes

Paziņojumi

Informācijas centrā iespējams iegādāties grupas "Ilgji" jaunāko CD "Isākās nakts dziesmas". Cena 5 Ls.

...

SIA "Naukšēni" ražotās eļļas varēs iegādāties tirdziņā sestdien no pl. 16.30.

...

Vēl šodien Info centrā iespējams pasūtīt un samaksāt par SIA "Liepkalni" maizi:

- Lauku saldskābmaize 1,50 Ls;
- Latviskā saldskābmaize ar sēklām un graudiem 1,25 Ls;
- Rudzu maize "Sevišķā" 1,50 Ls.

...

Piektdienas rīta ievirzē "Lasīt, domāt, diskutēt" viesosies socioloģijas doktore Dagmāra Beitnere. Tēma: "Kas mēs, latvieši, esam?". Visi laipni aicināti!

...

J.Vītola Latvijas mūzikas akadēmijas profesora Venta Zilberta koncerts "Tikšanās [latviešu] mūzikā"

Koncertā piedalīsies Elīna un Anna Berkļavas no Rūjienas.

Koncerts notiks Naukšēnu kultūras namā piektdien 19.30.

Precizējums

Kas ir „vāveres kumos”

Vakardienas avīzē, publicējot mūsu jauno rakstniecības talantu stāstiņus, savas nezināšanas dēļ bijām sagrozījuši autores domu. Autore bija rakstījusi, ka ziemā, kad vectēvs ar puišiem brauca uz mežu pēc balķiem malkai, bērni varēja sagaidīt „vāveres kumosu”, kas ir no rīta cepts spēķis uz rupjmaizes, kas palicis neapēsts un pa dienu sasalis.

Atvainojamies autorei Rūtai.

Joks

No rīta pie brokastgaldā L. stāsta savu bērnu stāstu. Pie Ventiņ' zāļu sievas saklausījiesies par dabisko „viagru”, sabarojusi savam kungam cerībā uz neaizmirstamu Naukšēnu nakti. Bet – rezultāta nekāda. Še tev nu bija!

...

Ilga Reizniece pie brokastgaldā konstatē, ka šī esot pirmā reize 3x3 nometnēs, kad viņa esot atnākusi brokastīs. „Kāpēc tad nāci?” jautā blakussēdētāja.

...

Joki

Latvju zeltenēm būs mācīties taupību

Ak, mīļā Kleopatra! Kā Tu mani piekrāpi! Vakar lasu avīzē – aicina mani uz tikšanos. Es tā sapriecājos – sāku pucēties, bārdu nodzinu, jaunās ūzes uzvilku – vienvārdsakot, uzposos. Vēl jau tīri priēš un ņemams sievišķis tā Kleopatra. Aizskrienu pie kopmītnēm, stāvu gaidu – tālumā pārkons ducina, lietutiņš uzlīst, bet Kleo kā nenāk, tā nenāk... Laikam bija pārāk aizņemta ar sava ķermeņa sakārtošanu... Tā nu, galvu nokāris, gāju uz dančiem.

Atkal nav, ko kritizēt. Slavas dziesmas dziedāt nav manā garā, bet vienu vajadzētu gan. Virtuves meitenes rāda īstu priekšzīmi taupībā. Pirmajā dienā tādu karbonādi uztaisīja, ka bauda bij skatīties, kur nu vēl ēst. Un tagad jau trešo dienu no palikušās gaļītes i smeķīgu zupuņu izvāra, i gardu mērcīti sataisa. Tā ka mācīties, latvju zeltenes. Nebūs jums ēst tikai rausus un kūkas, ko Latviskā virtuve taisa, it kā septiņi treknie gadi būtu priekšā. Vīrieša cilvēkam vajag kārtīgu ēdienu. Nemiet pareizo paraugu – no Naukšēnu virtuves saimniecēm.

Pie pusdienu galdā divi puikas paēduši ceļas kājās un grasās iet prom. Mamma bargi jautā:

„Puikas, kas jāsaka, kad pusdienas paēstas?”

„Attā!”, braši nosauc mazie un aizskrien.

Mana mīļā Baibiņa ar ne mazāk mīļo Agritu vakar taisīja dīvainu lietu – novilka pagalmā siltumnīcas plēvi un sāka krāmēt virsū puķītes. Prasīju – vai ta taisāties puķes audzēt, vai arī kādu apbērēt? Šīs tik augstprātīgi nosminēja, ka es no filozofijas neko nesaprotot – tā esot mandala, kas izglābšot Latviju. Kad pabeigšot, tad laidīšot upē. Ja? Un dziedās „Dažu skaistu ziedu Rūjā kaisīju, lai tie manam mīļam nestu sveicienu”? Pie kur tad nez aiznesīs? Ka tik ne pie Siliņa uz Ķengurzemi. Protams, nepieņemsim jau to, ka viņas noplūca pēdējās puķītes Naukšēnu pļavā, kuras Ventiņš bija noskatījis savai Pļavas mācībai.

Zāļu sieva gan par to diži nebēdāja. Viņa tagad citas rūpes prātā. Jāsaka tā – mīļie cilvēki, nu tak nopērciet viņai kārtīgu saldējumu! Citādi šī ņem un visādus ceļus izdomā, kā par velti pie tās mantas tikt. Redz, vakar Krievijā Putins aizliedza azartspēles. Bet mūsu Ventiņš uz pilnu klapi katru nakti taisa totalizatoru, pēc tam zaudētājus ķer pie rokas ar savu dzelzaino tvērienu un stiepj uz kafejnīcu, lai šai pārē saldējumu. Pirmajā vakarā izrādījās, ka Kultūras nama kafejnīcā saldējuma nav. Tagad uz Ventiņa pieprasījumu atveda veselu kastī.

Naukšēnu papus

Nakts dzīve

Zagli uzvar Pasaules Latvietis

Trešdienas naktī bija gan dancotāji, gan dziedātāji. Nīkšanas telpā vienu brīdi pat nebija kur apsēsties, tik daudz dziedāt gribētāji bija sanākuši.

Dancot gribētāju ar nebija maz...dažbrīd visa zāle dancī griezās. Un tā nu loģiski „Zagli” zāle bija pilna un izskatījās, ka bija daudzi, kas bija dzirdējuši Alberta Brīvajā mikrofonā izteiktos vārdus, ka Latgale „Zagli” vairs neuzvarēs. Brīdī, kad

pēdējais Latgales pārstāvis bija pametis danču placi, dzirdēju Albertu sakām Kārlim Krūmiņam, ka tagad viņiem abiem pat esot iespēja! Bet galu beigās uzvarēja Juris Trošenko, kas sevi nodēvēja par Pasaules Latvieti. Tā nu rezultāts šobrīd 2 uzvaras Latgalei, 1 Pasaules Latvietim. Gaidīsim un skatīsimies, ko mums atnesīs piektdienas un sestdienas nakts.

Ance

Kas nav ļauts īstajā dzīvē, tas ļauts 3x3. Kur gan citur kas tāds iespējams?

Nometnē parādījusies šāda persona. Bez vārda zīmes. Kas tas ir? Varbūt Naukšēnu paps?

Saruna ar savu ķermeni nīkšanā